

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Lapja

XXXI. évfolyam 2026/1. szám Böjt–Húsvét

„Mikor az ördög megkísért, szívemet azzal vigasztalom, hitemet azzal erősítem, hogy ismerem azt, aki az ördögöt legyőzte, és aki nékem mindenkor segítség és vigasztalás. A hitem tehát legyőzi az ördögöt. Isten éppen azért ad hitet, hogy tudjam: Krisztus legyőzte értem az ördögöt. Nem félek hát a kísértéstől. Hiszen arra való az, hogy a hitem megerősödjék, felebarátom pedig az én megkísértetésemben és győzelmemben vigasztaló példát lásson.”

Luther Márton: Jer, örvendjünk, keresztyének!

B.Ö.J.T.

„Ilyen az a böjt, amely nekem tetszik? (Ézs 58, 5)

Az egyházi év új szakaszába lépünk, elkezdődik a böjt. Sokan a húsevés tilalmát értik csak alatta, mások egyfajta tisztítókúrának gondolják. Ézsaiás prófétánál izgalmas gondolatokat olvashatunk arról, hogy bár a választott nép formális böjtöt tartott, az Úrnak egészen más elképzelése volt arról, hogy milyen az igazi böjt. „Nekem az olyan böjt tetszik” – kezdődik az ÚR szava. S Jézus sem azt hangsúlyozta, hogy gyászos külsőre van szükség, hanem a lélek böjtjére. Arra, hogy ne az emberek lássák a böjtünket, hanem csak az Isten. (Mt 6,16kk.) Mivel a böjttel kapcsolatban vannak félreértések ezért most betűzni fogom.

B, mint bűnbánat. Sokszor éri az a vád az egyházat, hogy túl sokat beszél a bűnről és a bűnösségről. Mégis úgy érzem, hogy ez azokat zavarja, akik nem értik világosan a BŰN fogalmát. Mert az nem egy elkövetett rossz cselekedet, hanem egy állapot, amely az Istentől, mint a JÓ forrásától való távolságunkból fakad. A bűnvallás nem tételes gyónás, amelyben felsorolom, hogy mit követtem el, hanem annak belátása, hogy az életem azért tökéletlen, mert távol vagyok a Teremtőtől, attól, aki sokkal jobbat álmodott az emberről. S abban a közegben, amelyben a sikerközpontú és tökéletesség látszatát keltő embertípus számít példaképnek, frusztráló lehet sokak számára, hogy nem tudják elérni a tökéletességet. A lélek kisimuláshoz vezethet az, ha nem akarjuk magunkat tökéletessé sminkelni, s töredezett életünket retusálni, hanem felvállaljuk, elismerjük az Istentől való távolságunkat és a hozzá való közeledésünk vágyát! A bűnbánat az a vágy, amellyel Istenhez közeledni akarunk.

Ö, mint önmegtágadás. Az önös érdekünk arra sarkall, hogy mindig a magunk jólétét keressük. Azt is láthatjuk, hogy az önző ember lábnyoma olyan

erős, hogy akár az ökológiai rendszert, akár az emberi közösségeket szét tudja taposni. Az önmegtágadás első sorban azt jelenti, hogy a vágyainkra, igényeinkre, a reklámok csábítására, a fogyasztási örületre, vagy éppen a kellemes érzetünk biztosítására mondunk nemet. Hogy nem csak azt nézzük, ami nekünk jó lenne, hanem arra tekintünk, aki nekünk, hozzánk jó!

J, mint Jézus. Nézzünk, fókuszáljunk Jézusra, aki ugyan részt vett az emberek örömeiben és nem élt aszketikus életet, mindenben a mennyei Atya erejével tette a jót, és akaratába belesimulva vállalta a fájdalom hordozását. Amikor Őt szemléljük, akkor átértékelődik minden. Hisz az a szeretet, amellyel az őt megtagadó tanítványokra és az őt megfeszítő pribékekre tekintett, az olyan erő, amely ráébreszthet bennünket is az Isten végtelen jóságára, amelytől távol kerültünk, s amely újra egybeforrasztja meghasonlott, szétszakadt, összetört embervilágunkat.

T, mint tettek. Az igazi böjt tettek által lesz teljes. Hisz ezt mondja az ÚR: „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul föl rakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot.” (Ézs 58, 6.) Olyan tettekről van szó, amelyekben a megkötöttségek leoldódnak, és az elválasztó falak lehullnak. Nem terheket kell egymásra raknunk, nem egymást kell eltaposnunk, hanem éppen úgy, ahogy Jézus Krisztus tette, az Isteni szeretet erejével kell gyógyítani az összetört, reményt vesztett világot. Az igaz böjt olyan tetteket szül, amely által az elvesztett remény születik újjá.

Ha komor időszak is a böjt, akkor is lehet tudni, hogy a remény felé visz: Isten felé, a feltámadás felé, a békesség teljessége felé!

Bence Imre

All in

Előben még sosem próbáltam, csak filmekben láttam, ahogy mindent rátesz egy szerencsejátékos egy lapra. Felteszi az egészet, nem hagy vésztartalékot, nem osztja meg. Vagy sikerül és mindent visz, vagy elbukik és semmije sem marad. Persze nem a szerencsejátékra és főleg nem az ilyen tételekre szeretnék bízni, hanem a lelkiületet áthozni a hit a világába, a valós életünkbe. A keresztény hit és teológia egy nagy lehetőséget kínál, ahol érdemes elgondolkodni, hogy mindent egy lapra feltegyünk: ez a feltámadás.

„Ha csak ebben az életben reménykedünk Krisztusban, minden embernél nyomorultabbak vagyunk.” – figyelmezteti Pál apostol a korinthusiakat. (1Kor 15,19) Ha nincs feltámadás, minden hiába, amit hiszünk és remélünk. Nem túl radikális Pál? Hiszen Jézus tanítása azóta is rengeteg kiváló tettet inspirált. Jobb pillanatainkban miatta (is) törődünk az elesettel, toleráljuk a tőlünk különbözőt, tartunk mértéket élvezetekben és szerzéseinkben. A mások helyetti tragikus áldozat valóban az igazságtalan hatalomnak kiszolgáltatott emberi létezés legnehezebb cselekedete, akkor és azóta is. Sőt az élet végén túl, egy halvány és formátlan lehetőségként még a halálon túli folytatásban is hiszünk. Sokkal többen hisznek benne, mint ahányan Jézusban hisznek. Miért is lennénk akkor mindenkinél rosszabb helyzetben? Azért, mert nekünk összeállhatna a kép, de mi a legfontosabb darabot nem merjük belerakni. Pedig a kezünkben van. Ha Jézus feltámasztását a halálból kihagyja valaki, aki vonzódik a kereszténységhez, vagy szimpatizál Jézussal, az a lényegét hibázza el. Mi is történt húsvétkor?

Isten türelmetlen volt

Nagypéntek mérhetetlen emberi gonoszságára és csődjére Isten mit válaszolhatott volna? Bosszút álljon az elkövetőkön? Vonuljon vissza a gyászba és hagyja magára az emberiséget? Türelmetlen volt, mert az a köztes időszak, amíg Jézus halott volt, sokkal hosszabb is lehetett volna, a hosszú nagy-szombatnál napokkal, hetekkel, évszázadokkal hosszabb. Isten egy lendülettel töri meg a halál és a gonosz erejét. Harmadnapon. Jézust nem helyreállítja, nem onnan folytatódnak az események, amit a halál megszakított. Nincs újrapróbálkozás, hátha most majd másképp alakulnak a dolgok. Jézus más lett, mint amilyen volt. Találkozásokra kerül sor, aminek tanúi vannak. A találkozások mégsem a korábbi találkozások folytatásai. Többször előfordul, hogy fel sem ismerik először, annyira más a feltámasztott Jézus. Istenre kell figyelniünk Húsvét eseményében! Erre figyelmeztet *I. U. Dalférth* német teológus egy kicsi, de fontos könyvében. Nem Jézus cselekedett húsvétkor. Isten tett vele valamit –

feltámasztotta a halottak közül. Isten ezt bárkivel meg tudja cselekedni. Jézussal példát mutatott, ígéretet és reményt adott. Jézust elfelejtettük volna, ha nincs az üres sír, és nincsenek a feltámadottal a találkozások. Szavait, tetteit elnyelte volna Palesztina pora, mártírhála egy lenne az igazságtalanság áldozatainak végtelen sorában Ábeltől Ukrajnáig. Ámde – és ez az ámde húsvét kulcsszava – Isten feltámasztotta. Ezzel megakadt a felejtés folyamata, nem tudja belepni a por és a gyász. Ahogy a legutóbbi Budavári Evangélikus Szabadegyetemen hallhattuk Tompa Andrea írótól: „Jézus története az utolsó történet, amit mindannyian nagyjából ismerünk”. Nincs is másunk a halállal szemben, csak ez az egy. Különben csak homályos és hóbortos technikai ötleteink vannak a jelen „végtelen” meghosszabbításáról, esetleg misztikus vallási vagy művészeti sejtéseink az „odaátról”. Jézus története olyan lyukat ütött ezen az áthatolhatatlan sötétségen, ami sokkal konkrétabb, mint bármi más, ami a kezünkben, vagy a fejünkben lenne. Húsvét ennyiben egyáltalán nem irracionális, csak egy nagyobb tervre és Tervezőre mutat. Hogy mit kezdünk vele, az már rajtunk áll.

És itt térjünk vissza oda, ahonnan elindultunk, Pál apostol korinthusiakhoz intézett szavaihoz: „Elvettetik romlandóságban, feltámasztatik romolhatatlanságban; elvettetik gyalázatban, feltámasztatik dicsőségben; elvettetik erőtlenségben, feltámasztatik erőben.” (1Kor 15,43) Jézuson mutatta meg Isten mindezt értünk. Ennek igazságát nem mi döntjük el. A mi feladatunk a megfelelő reakció, ami lehet hit és bizalom, vagy hitetlenség és bizalmatlanság. Ha Jézussal szimpatizálunk, ha Istent megsejtjük a dolgok mögött, ha megbízunk a tanúkban, akkor érdemes egy lapra feltennünk mindent. Érdemes hagyni átbillenni szívünket és elkezdni teljesen hinni – ráhagyatkozni Istenre. Ezen a nagy húsvéti változáson az első tanúknak, a tanítványoknak is át kellett esni, és azóta is minden kereszténynek. Ha sikerül, akkor sok energiánk szabadul fel. Amit aggodalommal, kétellyel és elkeseredéssel töltöttünk, azt most használhatjuk biztos szavakra, segítő tettekre, kudarcos állóhelyzetekből inspiráló újításokra.

Szabó B. András

Badacsonyi Márk Vendégház

A badacsonyi pihenőház idén áprilistól várja a kapcsolódni, üdülni vágyó gyülekezeti tagjainkat. Érdeklődni, időpontot egyeztetni a budavar@lutheran.hu e-mail címen lehet.

Püspökválasztás az Északi Evangélikus Egyházkerületben

A Magyarországi Evangélikus Egyház Északi Egyházkerületének egyházközségei december 5-én Keczkó Pált választották Fabiny Tamás püspök utódjául. Beiktatására 2026. február 28-án kerül sor.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület elnöksége, Fabiny Tamás püspök és Fábri György egyházkerületi felügyelő levélben is gratulált Keczkó Pál megválasztott püspöknek. Mint írják: „Hálát adunk életéért, eddigi szolgálataért. Kérjük Isten kegyelmét, hogy életének ebben az új szakaszában erősítse őt, adjon neki bölcsességet, hogy az Ő akarata és tetszése szerint pásztorolja a rábízottakat. Isten áldja meg szereteteivel együtt, akik, mint eddig is, támaszai lehetnek az útján.”

(<https://eszak.lutheran.hu/puspokvalasztas-2025>)

„Az Úr minden útja szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmeit.” (Zsolt 25,10)

1977. október 9-én születtem. Apai és anyai ágon is a Nógrád megyei Óságyárdról származom, hároméves voltam, amikor Vácra költöztünk. A váci gyülekezetben nőttem fel, itt konfirmáltam, édesapám itt volt presbiter. Egy nővérem van, aki gyógytornásként dolgozik. Budapesten jártam középiskolába, számítástechnikai programozóként végeztem.

1998-ban kezdtem teológiai tanulmányaimat az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, itt ismerkedtem meg későbbi feleségemmel, Baán Szilviával, akivel 2003-ban házasodtunk össze.

Az egyetem hatodik évében (2003) budapesti gyülekezetekbe helyeztek bennünket: ő a Budavárban, én Budahegyvidéken töltöttem ezt a tanévet. Nagyon érdekes volt beszámolni egymásnak élményeinkről egy-egy nap végén, hogy miben hasonló és miben más a két közösség. Akkor még nem sejtettük, hogy ezek a helyszínek milyen meghatározóak lesznek a későbbiekben. Két év pilisi szolgálat következett ezután, majd 2006 nyarán Fabiny Tamás püspök beosztott lelkész-ként Budahegyvidékre küldött minket. Andris fiunk másfél éves, Levente pedig egy hónapos volt ekkor, Emília lányunk pedig 2010-ben már itt született.

2007-ben a gyülekezet parókus lelkészének választott, de a sok feladat miatt segítséget kértünk budavári kollégáinktól, Bence Imre esperestől és feleségétől. Mártival hat munkaéven keresztül szolgálhatunk együtt. Nekem nagyon nagy segítséget jelentett

az ő támogatása, neki jól esett kicsit „kimozdulni” és egy másik helyen prédikálni, munkálkodni. Nagyon hálás volt neki a közösségünk, de én magam is. Ha nem is volt állandó téma, de mégiscsak beszélgettünk a két gyülekezetéről.

2018-tól vagyok a Budai Evangélikus Egyházmege esperese, 2021-től a Szélrózsa találkozót szervező Tízek tagja, 2024 őszétől az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökhelyettese.

A püspökválasztás utáni új parókusi helyzet viszszarepít a múltba, a hatodéves időszakunkba, de most mintha felcserélődtek volna a régi szerepek: ezentúl én fogok mesélni Budavárról, Szilvi pedig hegyvidéki aktualitásokkal szolgál majd.

Húsz év után egyáltalán nem könnyű az elválás, egybeforr a szívem a hegyvidéki testvéreivel. Mégis ebben az Ő vezetését látom, a zoltáros szavait sajátoménak érezve: „Az Úr minden útja szeretet és hűség azoknak, akik megtartják szövetségét és intelmeit.”

Éppen ezért nagy örömmel és várakozással tekintek erre az új lehetőségre és ígérem, a magam legjobb tudása szerint fogom támogatni, építeni a budavári, budagyöngyei közösségek életét!

Keczkó Pál
püspök

Február 28-án iktatják be Keczkó Pált, az Északi Evangélikus Egyházkerület megválasztott új püspökét a Deák téri evangélikus templomban. Az istentiszteleten a Budai Evangélikus Egyházmege közös kórusa szolgál.

Keczkó Pál püspök úr első budagyöngyei és vári igehirdetői szolgálatai március 8-án, húsvét vasárnap, illetve május 10-én lesznek Budagyöngyén 9 órakor és a Budavárban 11 órakor.

Március 9. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem – „Előttem az utódom”: Fabiny Tamás püspök vendége Keczkó Pál püspök

Április 13. hétfő

19.00 – Budavári Evangélikus Szabadegyetem – Csorba Dávid főiskolai tanár előadása a gályarab prédikátorokról

Böjti igehirdetés-sorozat

Együtt-érzés – 7 hétig ne keménykedj!

Az igehirdetések 18 órai kezdettel, váltakozó helyszínen lesznek, a hétfői és keddi bibliaórák elmaradnak: **február 24.** Budavár, **március 3.** Budagyöngye, **március 10.** Budavár, **március 17.** Budagyöngye, **március 24.** Budavár.

Püspöki búcsúlevél

„Simeon karjába vette a kicsiny Jézust, áldotta az Istent és azt mondta: Most bocsátod el, Uram, szolgádat beszéded szerint békességgel, mert megláták szemeim üdvösségedet, amelyet elkészítettél minden nép szeme láttára, hogy megjelenjék világosságuk a pogányoknak, és dicsőségül népednek, Izráelnek.”
(Lk 2,28)

Nunc dimittis servum tuum domine secundum verbum tuum in pace. Simeon éneke ebben az órában különösen is érvényes. Simeon a jeruzsálemi templomban mondta mindezt, miközben a kicsiny Jézust, Lukács evangélista tudósítása szerint, karjaiba vehette, s ezzel mintegy, beteljesedett sok esztendő vagy talán évtized álma az ő életében: megszületett a Messiás, és íme ő karjaiba veheti a kicsiny Jézust. Megható jelenet, talán még ringatja is: „csicsíja, babája”. Egy nagypapa tudja ilyen szeretettel és óvatosan és biztonságot adó kézzel fogni az unokáját és ringatja. Vagy lehet, hogy azt mondja, „Kirje, kirje, kisededcske, betlehem hercegecske”. Vagy, ha ismerte volna Radnótit, mondhatta volna: „Két karomban ringatózol csendesen, (...) / Két karomban gyermek vagy te, hallgatlak, (...) Két karomban átöllelek s nem félek”. S miután vagy miközben ringatja a kicsiny Jézust, kezdődik az ő vallomása, a *Nunc dimittis*.

Mostan bocsátod el Uram a te szolgádat. Most, ezzel a szócskával kezdődik ez a vallomás, ez a zsol-tár, a „most”-nak mindig jelentősége van, most ért véget a férfi vízilabda Európa-bajnokság, ismerjük, amikor a ráúzás van, és minden idegszálával figyel a sípszóra az úszó játékos, hogy amikor elhangzik a rajt jele, akkor haladéktalanul startoljon. Most! Így van ez futáskor is, elindul a stopper, s amikor célba ér valaki, akkor megint lenyomják azt, s megméri az időt. Mészöly Miklós *Az atléta halála* című regényében szól arról, hogy az atléta kezében ott van az óra, s amikor végül is elesik, elhanyatlik, meghal, akkor a kezében lenullázódik ez a stopper. A „most” véget érhet, nem tudjuk mikor. Magam csak remélni tudom, hogy Isten ad időt arra, a versenybíró ad időt arra, hogy immár nem időre kell futni és végképpen nem versenyt – az egyházban ezt amúgy sem akartam –, hanem kellemesen, lazán, jóleső érzéssel futhatok. Na jó, kocoghatok.

„Mostan bocsátod el”, mondja Simeon. Mit jelent az elbocsátás a Bibliában? Többször szerepel. József jegyesét, Máriát titokban akarta elbocsátani. Vagy Jézus azt a rossz tanácsot kapta a tanítványaitól, az okoskodó tanítványaitól, amikor ott volt ötezer ember, és ők féltek, hogy nem jut mindenkinek hely, nem jut mindenkinek ennivaló. Ezért azt a tanácsot adták Jézusnak, hogy bocsássa el a sokaságot! Az elbocsátásnak lehetnek ilyen formái, de

relevánsabb ebben az esetben, úgy érzem, az a történet, amikor a Cselekedetek könyve 13. részében az apostolok egy közössége Antióchiában elbocsátja a tanítványtársakat, akik indulnak a misszióba és kézrátétellel és imádsággal bocsátják el őket. Én is kapni fogom ezt az áldást, ezt az elbocsátást, hogy folytassam más körülmények között, de folytassam a szolgálatomat, ha Isten engedi.

Az elbocsátás görög szava azt jelenti, hogy elold. Amikor egy foglyot elbocsátanak, akkor eloldják a kötelékét. Pilátus is ezt kérdezi a tömegtől: „Kit bocsássak el? Jézust vagy Barabbást?” Az elbocsátás etimológiailag a teherből való megszabadítást is jelenti, valakit megszabadítanak a teherből, amit addig visz. Ez sem hangzik rosszul számomra, mert az adminisztrációs és sok egyéb terhertételtől megszabadulva, ha Isten engedi, folytatom a szolgálatom más körülmények között. Az elbocsátás persze katonai kifejezés is, leszerel valaki, ő az obsitos. Van obsitos püspök? Nem nagyon szeretném ezt a kifejezést, pedig az obsit eredetileg a német szóból jön: Abschied, elbúcsúzás. Obsitossá válik az, aki a lelkeszi szolgálatát leteszi, de a Luther-kabátot és az imádság kötelezettségét, lehetőségét nem teszi le! Ezért az obsitosság helyett én az „Abschied”-nek, az elbúcsúzásnak azt a tartalmát vállalom, amire Jézus is tanít, ahogy ő a kereszten elbúcsúzik az övétől, hogy teszi, egymásra bízva őket. Édesanyját és tanítványát. Szeretnélek én is titeket testvéreim, ha nem túl nagy szavak ezek, egymásra bízni. Szeressétek egymást! Lelkész a lelkeszt, felügyelő a lelkeszt, presbíter a presbitert, testvér a testvért. Szeressétek a másként gondolkodót, a másként hívót, a más kegyességűt.

Istentől kapott mandátummal egymásra szeretnélek bízni titeket, kedves budaváriak! Jézus is ezt teszi, még a kereszten is egymásra bízva őket. Vagy utalhatok Pál apostol búcsúzására, ahogyan a Cselekedetek könyve szerint Efezusban elbúcsúzik a milétoszi vénektől. Odahívja őket és azt mondja, ti tudjátok, hogy mit tettem kezdettől fogva, nyitott könyv az életem. Könnyek és megpróbáltatások között tanítottam nyilvánosan és házanként. Nem hátráltam meg, nem a „hüppostello”, a meghátrálás, hanem az „apostello”, az apostoli küldetés volt a mandátumom, és bizonyosságot tettem, mondja Pál apostol igehirdetés és tanítás eszközeivel bizonyosságot tettem az Úr Jézus Krisztusról. Szeretném én is – nem Pálnak gondolva magam, de mégis valahol az ő követőjeként – magam is egy ilyen búcsúhelyzetben látni, és elmondani azt, amit Pál apostol is mond Jézushoz hasonlóan. „Viseljétek gondot magatokra és az egész nyájra, amelynek őrizőivé tett titeket a Szentlélek.” S hozzáteszi még az apostol, hogy

„az erőtlenekekről és a szegényekről meg ne feledkezzetek”. Igen, az egyháznak, a gyülekezetnek változatlanul megvan a szociális küldetése, az irgalmaság gyakorlásával, a diakónia művelésével, az esendőkrol, a szegényekrol való gondoskodással is.

Simeonhoz és Pálhoz hasonlóan én is búcsúzó. Családommal együtt búcsúunk épületektől: a budagyöngyei kedves kápolnától, a Bécsi kapu téri templomtól, ahonnan hitre jutásom során magam is indultam, és ahol három gyermekünk konfirmált. Búcsúunk a csendes barátainktól, a fáktól. A püspöki hivatal kertjében az évek során három fát ültettünk: egy magnóliát, egy vadcserecsnyét és egy páfrányfenyőt. Enyedi Ildikó most bemutatott gyönyörű filmje éppen egy ginkgo bilobáról szól. Ez a fa túlél minket, túl fogja élni a mi szolgálatunkat, és emlékeztet minket arra, hogy Isten az egész teremtet világot magához öleli és szereti. Épületektől búcsúunk, így van jól, fáktól, növényektől búcsúunk, de legfőképpen emberektől búcsúunk. Emberektől, egykori és még mostani munkatársaktól. Rájuk és általában a gyülekezeti tagokra mindig emlékezni fogunk.

„Mostan bocsátod el Uram a te szolgádat...” Igen, szolga szeretnék lenni és maradni. *Minister, Verbi Domini*, Isten igéjének szolgálója. Weöres Sándorral mondom: „ó bár jó szolga lehetnék! / De jaj, szolga csak egy van: az Isten / s uraktól nyűzsög a végtelenség”.

Azzal kezdtem, szeretett testvéreim, hogy kezébe veheti Simeon a kicsiny Jézust, átöleli őt. Azt hiszem, ezután történik egy sajátos szerepcsere. Mert eljön az az idő, amikor nem az ember öleli át a kicsiny Jézust, hanem maga Jézus öleli át az embert. Jézus engem is karjába vett, és hordozott. Karjában tart most is. S az idézett Radnóti versnek most ezeket a sorait idézem, amiket akkor kihagytam „Két karodban ringatózom csendesen..., / Két karodban gyermek vagyok hallgatag (...), / Két karodban átölelsz te, ha félek, (...) / Két karodban nem ijesz meg a halál nagy csöndje sem, / Két karodban a halálon, mint egy álmon átesem.” Azt hiszem, Simeon ezt az ajándékot kapta meg. Boldog vagyok, ha Isten engem is meg szeretne ajándékozni. Kérlek, imádkozzatok azért, hogy családommal együtt az ő karjában tudjunk maradni. Titeket is, kedves budaváriak, szeretett gyülekezet, az ő áldó hatalmára, életeteket átkaroló szeretetére bízok. Nem véletlenül választottam Bonhoeffernek ezt a szép énekét: „Áldó hatalmak oltalmába rejtve...” (EÉ 355). Hiszem és vallom, hogy majd az utolsó pillanatban oda fogunk hanyatlni Jézus áldó karjai közé. Ámen.

Fabiny Tamás
búcsúzó püspökünk igehirdetése a Bécsi kapu téren

Húsvéti üzenet

Húsvét csendesen érkezik meg, észrevétlenül kinyitja az ablakokat, fénybe fordítja a reggeleket. A nedves föld és a virágok illata arra emlékeztet bennünket, hogy mindig van újrakezdés. Ébred a természet, lélegzik a föld, a rügyek kibomlanak, a szívek pedig – ha engedjük – újra megtelnek reménnyel, hittel. Ilyenkor nemcsak a természet változik, hanem mi magunk is akár: elengedünk, megbocsátunk, és újra bízni, hinni tanulunk.

Húsvét az az ünnep, amikor az élet győz, a hit megerősödik, és a szeretet utat talál még ott is, ahol eddig falak álltak. „Én élek, és ti is élni fogtok” – mondja a feltámadott Úr (Jn 14,19). Ez az ígélet nem csupán vigasztal, hanem megtart, megszólít, és új távlatot nyit előttünk. A kárpit végérvényesen kettéhasadt: a szentély feltárult, és Isten közelsége mindenki számára elérhetővé lett.

Ez az ünnep arra hív bennünket, hogy észrevegyük az apró csodákat is: a friss kalács illatát, a nevetést az asztal körül, a csendet, amely nem üres, hanem megtartó. Ady Endre szavai is ezt súgják: „Mert az élet él és élni akar.”

És valóban: az élet kér, szólít, hív, hogy ne csupán túléljünk – ahogyan manapság oly sokszor tesszük –, hanem igazán éljünk, mint akik ajándékba kapták az életet Istentől.

Az evangélikus hitvallás tanítása szerint nem az érdemeinkért igazulunk meg, hanem egyedül Isten kegyelme által. A húsvét ezért ajándék: hívás arra, hogy Krisztusra bízunk életünket. Luther Márton szerint a hit Isten cselekvése bennünk – felszabadít a félelemtől, megerősít a próbatételek idején, és megtart az úton.

Húsvétkor a teremtet világ Isten dicsőségét hirdeti: a világosság felragyog, az élet megújul, és a reménység megerősödik. Mindez arra emlékeztet bennünket, hogy Isten kegyelme megelőz, hordoz, és jövőt készít számunkra akkor is, amikor emberileg bizonytalanok vagyunk.

Ahogyan József Attila írja: „Az Isten itt állt a hátam mögött, s én megkerültem érte a világot.”

Talán most elég csak megállni, visszatekinteni, és észrevenni, hogy a fény mindig közelebb volt, mint gondoltuk.

Kívánom, hogy ez a húsvét melegítsen, megerősítsen, és utat mutasson mindannyiunknak. A hétköznapi napokban is legyen erőnk hinni, remélni, szeretni, hogy a feltámadás üzenete ne csupán ünnepi gondolat maradjon, hanem élő valósággá váljon bennünk.

Áldott, békés, reménységgel teli Húsvétot kívánok – olyat, amely megérint, felemel, és sokáig velünk marad.

Szendrei Andrea
Belmissziós-programszervező szolgálat

Fabiny Tamás Püspök úr köszöntése a gyülekezeti búcsúistentiszteletén

Kedves Tamás! Hálát adunk Istennek, életünket őrző (*conservando*) gondviseléséért és hitünket megújító-erősítő (*renovando*) ajándékaiért, most különösen azért, hogy Fabiny Tamás felkészített és felkészült „minisztere”, Ige-szolgája, püspöke volt egyházkerületünknek, ahol vezetése alatt sok-sok áldást élhettünk át gyülekezeteinkben és különféle közösségeinkben! Tamás sokat utazott, bizonyára sokszor tudott sokféle (templom)-hegyre felmenni, sokszor kellett sokféle völgybe is alászállni, hivatalból, és átvitt értelemben is. Hiszen a gyülekezetek és a testvéri kapcsolatok nem csak hegycsúcs-élményekkel, de olykor bizonyára völgy-gondokkal és terhekkel is várták tanácsát, látását, a tiszta ige vigaszt nyújtó vagy világos utat mutató erejét.

A hosszú, szép, de fáradságos püspöki szolgálat után jól esik majd egy kis pihenés, de továbbra is Istentől várod (várjátok, pároddal, Katival együtt) az áldásokat! Tekintetünket mindenkor az Úr „hegyére” emeljük, mert onnan jön segítségünk! (Zsolt 121). A Sinai, a Sion, a Tábor-hegy és a Golgota számunkra már egyet jelent, hiszen Krisztus van hitünk és életünk csúcsán. A keresztény ember már csak ezért is jó, ha szereti a hegyeket, mert Isten nagy, sorsfordító tetteire is emlékeztetnek minket. Nekünk pedig közös, kedves hegyünk a Vár-hegyen épült város is, amelynek gyülekezetében együtt szolgálhattunk! Másrészt a hegyek csúcsáról csodálhatjuk Isten teremtet világát, és gyönyörködhetünk a szép tájban és a távlatokban, és az ilyen szemléldések a reményünk ígéretes távlatait is újra és újra felizzíthatják szívünkben.

Kedves Tamás! Mi most nem szolgálattal kapcsolatos hegyre „küldünk” Téged, hanem a pihenésnek, és szemléldésnek egy minősített, szép hazai hegyére, feleségeddel, Katival együtt. Itt eltölthettek majd egy kis időt áldott pihenéssel, szemléldéssel és töltekezéssel, testi-lelki megújulással. Ezzel köszönjük meg Tamásnak a gyülekezet minden tagja nevében hűséges lelkipásztori, igehirdetői és

egyházvezetői szolgálatait, Katinak pedig a hűséges hitvestársi mögötte állást, hogy a családi otthon felfrissítette és felkészítette Tamást az új és újabb szolgálatok előtt. Éreztétek és lássátok, hogy jó az Úr! (Áldott pihenést kívánunk nektek a gyülekezet ajándékához, egy kétnapos pihenéshez a zebegényi Natura Hill-ben!)

Minden várakozásban, minden találkozásban,
minden emlékezésben és vágyódásban
Isten jöjjön szíved közelébe!

Karoljon beléd hűségesen,
és kísérjen el új utakra, izgalmas kalandokra.
Öntsön lelkedbe bátorságot,
hogy felvállald, amit rád bízott,
és megnyílhas ismertlen jövődöd előtt.

(Varga Gyöngyi áldása)

Szeretettel, a Budavári Gyülekezet Testvérei
nevében,

Péter Zoltán
igazgató lelkész

A csoda

A harmónia, mi
lelkedbe költözött,
megmutatja, mi van
a tetteid mögött.

Látomás, nyugalom,
elszántság, szeretet.
Míg mi vágyakozunk,
te addig cselekszel.

Amikor agyad jár,
azon gondolkozol,
hogy tedd szebbé mások
napját, s olyat hozol
ki magadból, hogy csak
kapkodjuk fejünket!
Hogyan? Mikor? S közben
felemelsz bennünket.

Mosolyoddal táplálsz,
bízatsz és válaszolsz.
S mi reméljük, bennünk
is él még valahol
az a csoda, melyre
sokan már úgy várnak.
Hiszem, hogy oka van
minden látomásnak.

Kásai Anna

A költő saját versét mondta el
köszöntésként a kápolnában

Mit jelent számomra a böjt?

A böjt számomra önként vállalt lemondás valamiről, amit szeretek, amit megszoktam, ami egyébként része az életemnek.

Célja, hogy tudatosabban keressem Isten jelenlétét, hogy közeledjek Őhozzá és meghívjam Őt az életembe.

Már második alkalommal veszek részt az Exodus 90 lelkigyakorlatban (exodus90.hu). Ez egy 90 napos időszak, a Húsvétot megelőzően, amikor tudatosabban szakítunk időt minden nap az Igeolvasásra, az imádkozásra (benne a szemlélődő, Isten előtt elcsendesedő imádságra is), és különböző vállalásokat és lemondásokat teszünk, továbbá rendszeres és szorosabb közösségben vagyunk egymással. Egy kötélársammal naponta beszélek, és hetente részt veszek egy kiscsoportos találkozón is. (A kötélárs egy lelki társ az exodus során, akivel minden nap megbeszéljük, hogy melyikünknek mi volt aznap a személyes üzenete, kinek mi vált hangsúlyossá. Olyan, mint a sziklamászás közben egymás biztosítása.)

A vállalások között szerepel, hogy minden nap törekszem a 8 óra alvásra, naponta csak háromszor étkezem, az étkezések között nem eszem édességet (ezeket fagyasztott gyümölcsökkel helyettesítem). Nem iszom alkoholt, cukros vagy szénsavas üdítőket, szerdán és pénteken húsmentesen és böjtölve étkezem (egyszer lakom jól, a másik két étkezés együtt se tesz ki egy rendeset), nem nézek TV-t, filmeket, nem hallgatok világi zenét, csak olyat, ami Istenhez visz közelebb, nem olvasok híreket, nem nézem a közösségi médiát, a számítógépet és a telefonomat csak munkára, tanulásra, és a szükséges kommunikációra használom.

A világi böjt általában egészségi okokra fókuszál, de ezeket én nem tartom böjtnek. A böjt számomra eszköz, ami segít Istenre koncentrálni. Kifejezem vele a nyitottságomat Isten felé, meghívom Őt az életembe, hogy munkálkodjon bennem, keressem az Ő akaratát, vezetését, a Vele való közösséget, és szeretném újra az életem középpontjában látni Őt. A böjt, ahogy az imádság is, nem lehet alkualap, amivel Istent bármire is rá lehetne venni, amivel Istentől bármit is ki tudnánk érdemelni vagy ki tudnánk alkudni, pláne nem lehet semmilyen bűnnek vagy mulasztásnak a jóvátétele (ezt egyedül Jézus Krisztus kereszthalálában találjuk meg). A böjttel se jóvátenni, se kiérdemelni nem tudunk semmit Istennél. Számomra inkább Isten alázatos meghívása az életembe, és emlékeztető eszköz, amivel tudatosabban tudok Isten jelenlétében élni, nap, mint nap.

Erdei Gábor
Kisgyermekes családok köre

A teljes írás a honlapon olvasható:
<https://budavar.lutheran.hu>

Királyi zászló jár elől

Keresztfa titka tündököl.

Melyen az élet halni szállt,

S megtörte holta a halált. (ÉÉ 189. ének)

A nagyböjt lényegében a bűnbánat, az elcsendesedés, a húsvétra készülés ideje, Jézus Krisztus negyven napi böjtölésének és kinszenvedésének emlékezete. Az időszak hamvazószerdától húsvétvasárnapig tart. Csak az evangélikus egyház tartotta meg az ún. böjtelő gyakorlatát, amely a böjtöt megelőző három vasárnapot – hetvened, hatvanad és ötvened vasárnapot – is magában foglalja.

Az idők folyamán kezdetben a böjt szigorú megtartóztatásai a jókedvű adakozás egy lehetősége voltak, abban a meggyőződésben, hogy amit az ember Istenért megvon magától, azt a lelke százszorosán visszanyeri.

A böjtölés különbözőképpen történt, de a böjti hagyomány a 20. század nagy gazdasági és társadalmi változásai, világnézeti forrongása közepette gyorsan pusztult, aszkétikus, erkölcsi szándékaiban lassanként eltűnt.

A Biblia útmutatása szerint: „*az az ember nem cselekszik helyesen. aki úgy böjtöl, úgy imádkozik vagy úgy kiált Istenhez és úgy művel ehhez hasonló dolgokat, hogy előbb nem szereti Istent és felebarátját. Ha a cselekedetek nem szeretetből történnek, akkor semmit sem érnek*” (1Kor 13, 1-3).

Luther meg is magyarázza ezt: „*Képzelvek magatok elé egy embert, aki böjtöl, aki mindennap kenyéren és vízen él. Az ilyen joggal inkább nevezhető böjtölőnek, mint kereszténynek, hiszen a böjtölése nem teszi őt kereszténnyé. Egyedül az teszi őket azzá, ha övék Isten és mindaz, ami Istené, vagyis övék Krisztus, a mérhetetlen kincs és kegyelem.*”

Ez is azt igazolja, hogy a böjt nem külsőségekben, hanem a belső csend elérésében, egymás és Isten felé fordulásban, a szeretet kiteljesülésében nyilvánul meg.

Emlékezzünk a nagyhét eseményeire, Jézus tusakodására a Gecsemáné-kertben: „*Vigyázzatok és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne essetek, mert jóllehet a lékek kész, de a test erőtlén*” (Mt 26, 41). Lássuk meg, mit érezhetett az emberré lett Jézus, aki tudta, hogy milyen szenvedés előtt áll. Mint ember erőtlennek érezte testét, de isteni lelke készen volt a kínok elviselésére. A böjtben gondoljunk erre és cselekedjünk: bocsássunk meg az ellenünk vétkezőknek és igyekezzünk a böjti időszakban Isten akarata szerint élni.

Fogadjunk szívünkbe Jézus mondait: „*Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön ... és íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig*”.

Aszódi Ilona
Olvasóköri

A templomi hangosítás korszerűsítése

„A hit tehát hallásból van, a hallás pedig Krisztus beszéde által.” (Róm 10, 17)

Pál apostol a Rómaiakhoz írt levelének tizedik fejezetében a hirdetett ige meghallásának a fontosságát hangsúlyozza a hit kialakulásában. Istentiszteleteinken is ezt a célt szolgálja az igehirdetés, illetve a liturgikus igeszolgálat. Ez az a kommunikációs csatorna, amelyen keresztül Krisztus beszéde eljuthat az őt keresőkhez. A kommunikáció-elmélet tudománya szerint a kommunikációs csatorna közvetíti az üzenetet az adó és a vevő fél között, segíti vagy nehezíti az üzenet kódolását és dekódolását, attól függően, hogy mennyire eresztí át az üzenet megértését nehezítő zajt. Isten és ember között nyilvánvalóan még összetettebb ez a folyamat, hiszen a csatorna szereplői, és a zaj is sokféle lehet. Emiatt is jutott gyülekezetünk vezetősége körülbelül egy évvel ezelőtt arra az elhatározásra, hogy amennyire lehet, érdemes kiszűrni azokat a „zaj” tényezőket, amelyekre van ráhatásunk.

Egy ilyen tényező volt templomunkban a korszerűtlen hangosítás, amely a 80-as években került kiépítésre. Az akkori hangfalak és erősítő több mint 40 évig szolgálta ki a templomi alkalmakat. A rendszer egyes elemeit az évek során a gyülekezet megpróbálta toldozni-foltozni (pl. mikrofonok), de ezek a próbálkozások csak korlátozottan tudtak megoldást nyújtani a rendszer elavultságára, és kielégíteni a nehezebben halló gyülekezeti tagok igényeit, valamint az új körülmények, mint például az istentisztelet közvetítések iránti szükséglet által támasztott követelményeket.

A 2024/25-ös munkaévben a Gyülekezet elkezdte felmérni a hangosítás korszerűsítésének lehetőségeit, fejlesztési javaslatokat, ajánlatokat kértünk. Majd 2025 őszén hosszas egyeztetések után, a rendelkezésre álló források és a legfontosabb prioritások mentén kiválasztottuk a megvalósítandó megoldást. A decemberi rövid tesztidőszakot követően januárban új hangfalak és új erősítő került telepítésre; új mikroportokat szereztünk be, amelyek használatával lényegesen javult az oltártérben végzett liturgikus szolgálat hallhatósága; valamint új hordozható kézi mikrofonokat szereztünk be, hogy a templom bármely pontjáról meg lehessen szólalni kihangosítva. Mindezek mellett a karzaton jelentős kábelezési munkák kivitelezésére került sor, amely további lehetőségeket nyitott meg, hogy szükség esetén a szószék feletti kivetítés hangját is ki lehessen vezetni mind a templomi hangfalakra, mind a közvetítésre; ez a kábelezés biztosít lehetőséget zenés alkalmak színvonalas hangfelvételére is; mindezek mellett térmikrofonokat szereztünk be a karzatra, hogy a kórusművek és a gyülekezeti énekek is jobban hallhatóak legyenek a közvetítésekben.

Ahogy minden technológiai megoldásnál, úgy templomunk hangosításánál is érvényes, hogy akkor működik jól a rendszer, ha a célnak megfelelően, átgondoltan és szakszerűen használjuk. Az új rendszer megtanulásához, az eszközök használatában a rutin kialakulásához, a lehetőségek, beállítások megfelelő alkalmazásához nyilvánvalóan időre van szükségünk, ezért kérjük a testvérek, a lelkészeink, valamint a hangosítást/közvetítést kezelő szolgálattevők türelmét.

Köszönetet mondunk a fejlesztésre szánt adományokat felajánló testvéreinknek; a tájékoztatási és építési munkacsoport tagjainak, akik a tervezés, egyeztetés és a kivitelezés során végig fontos szolgálatot végeztek; Tagai Péter kivitelező csapatának; valamint lelkészeinknek az új eszközök használatában tanúsított rugalmasságáért.

Balicza Gábor

Tájékoztatási és iratterjesztési munkacsoportvezető

Hitvallás és éneklés

2026 egyházunkban a *Hitvallás és éneklés* éve. Sokszor elmondjuk, hogy a kapcsolat az evangélikusok és a zene között mennyire mély: Bach és a korálok egyháza vagyunk. Kedves zenéink, énekeink igazi jellemzést adnak rólunk.

Hogyan lehet valakit megismerni? Az egyik legelső kérdés, amit fel szoktunk tenni: milyen zenét szeretsz? A válasz tulajdonképpen egy vallomás, amivel bensőnk, lelkivilágunk mélyéig engedünk betekintést egy pillanatra a másinak.

Idén gyülekezeti csoportjainkat kértük meg arra, hogy minden hónapban egy-egy csoport válasszon ki egy-egy éneket, ami valamiért fontos a számára. A hónap utolsó vasárnapján, a 11 órai istentiszteleten együtt énekeljük majd el a kiválasztott éneket, megismerkedünk az ének történetével és egy kicsit azzal a gyülekezeti csoporttal is, akik választották.

Januárban a Schütz kórus mutatta be Luther *Mi valljuk, hiszünk Istenben* (ÉK 247) kezdetű énekét. A kanyargós dallam egy idő után közös hitvallássá erősödött. Nem mondtuk, hanem énekeltük a Hiszek-egyet. Februárban a bibliaóra közössége a Biblia és énekeskönyv szoros kapcsolatára emlékeztet, amikor a *Jézus boldogságom* (ÉK 357) korált igei alapjaival együtt mutatja be.

Kiváló kórusainkban és fantasztikus orgonánk mellett, professzionálisan, táborokban, bibliaórákon, ifjúságban és gyermekalkalmakon közösségben, de sokszor csak úgy dúdolva, vagy magunkban, az autóban vagy a fürdőben is énekelhetünk. Hitvallás ez és harmónia emberek és Isten között. Várjuk a következő énekeket is!

Szabó B. András

A budavári gyülekezet 1895-1918

Az időszak Scholtz Gusztávnak, a gyülekezet leghosszabb ideig (45 évig) működő lelkészének a második korszaka, a betakarítás, beteljesedés ideje volt, hiszen az új templommal gyülekezete is új lendületet kapott. Scholtz megindult felfelé az egyházi ranglétrán: 1905-ben a budapesti egyházmegye esperese lett, 1906-ban pedig a bányakerület püspökévé választották. E hatalmas, Zólyomtól Újvidékig terjedő püspökséget Budavárról irányította, ami így először vált püspöki székhellyé (akkoriban a székhely az a hely volt, ahol a püspök lelkészként szolgált).

A gyülekezet lélekszáma 1903-ban Óbudával együtt 5472 fő volt. Ekkor még ide tartoztak a környező, részben már Pest megyéhez tartozó helységek is, akkor még nem túl sok evangélikussal (Szentendre 127, Budafoke 87, Pesthidegkút 40, Piliscsaba 8). A budai oldal evangélikusai számára a budavári egyház, mint egy „anyaggyülekezet”, szervezési bázis volt, hiszen a legtöbb gyülekezet ebből vált ki. Az óbudai leányegyház 1909-től vált önállóvá. Kelenföldön az I. világháború idején alakult meg a templomépítő egyesület, amiből az 1920-as években a gyülekezet kifejlődött.

Az 1912-ben megalakult és 120 taggal működő Budai Ifjúsági Egyesület egyik fontos célja az ifjúság evangélikus hitének erősítése. 1913-tól vállalták a törökbalinti evangélikus gyerekek hitoktatását.

Mária Dorottya budavári kultuszát már az 1873-ban létesített emléktábla jelezte (1944 végén megsemmisült a bombázásban, a ma létező ennek pótlásaként készült). A 20. század elején Tomasek Emma művésznő megfestette Mária Dorottya portréját és odaajándékozta a gyülekezetnek. Az egyik legaktívabb gyülekezeti körnek az 1883-ban alakult Mária Dorottya Nőegylet számított. Tagjai közt jellemzően budai úriasszonyok – Andaházy, Podmaniczky, Sztéhlo, Markó – voltak, elnöke – az egyházi hagyománynak megfelelően – a lelkész felesége, Sztéhlo Arabella volt. Az egyesület létszáma nem csekély, 200 körüli volt, célja szegények segítése pénzzel, ruházattal. A szegény gyerekeknek karácsonyi gyűjtést rendeztek, pl. karácsonyfára 1908-ban jelentős összeg, 42000 korona jött össze. 1910-1917-ig nyomtatásban megjelent jelentéseik szerint szegényeknek, családoknak kenyeret, fűtőanyagot, ruhát, cipőt osztottak szét.

A gyülekezet felügyelője, az 1896 januárjában elhunyt Andaházy Lászlót követően Sztéhlo Kornél lett. Atyja Sztéhlo András budavári lelkész, ő maga pedig Sztéhlo Gábor nagyatya volt. Kora neves ügyvédjeként, ismert jogi szakkönyvek szerzőjeként az országos (egyetemes) egyház ügyészeként is tevékenykedett. Írókészségét jelzi a Sztéhlo-család lelkésztagjairól írt dokumentumértékű műve. Az 1930-ban megírt budavári gyülekezettörténete 1918-ig írja le a gyülekezet életét. A felügyelői tisztségben Sztéhlot 1914-ben

váltotta fel báró Feilitsch Berchtold. A gyülekezet gondnoka Kaufmann Kamill volt, őt Sándy Gyula műegyetemi tanár, neves építész követte.

A budavári evangélikus elemi iskola három tanteremmel és három tanítóval rendelkezett. 1903-ban a tanítók: Gärtner Rezső, Wichmann Ede és Mohr Henrik segédlelkész voltak. A tanulók létszáma összesen 156, ebből 107 evangélikus. A tanítók a gyülekezet életében is szerepet vállaltak, pl. volt, aki pénztárosi funkciót töltött be. A gyülekezet anyagi helyzetét a székesfőváros pénzügyi támogatása javította: 1895-ben az iskola és a templom berendezésére kaptak 15 ezer Ft-ot. 1909-ben ugyancsak a főváros adománya tette lehetővé a 2. hitoktatói állás megszervezését. E hitoktatási segély 4000-re, majd 1915-ben 6000 koronára emelkedett. A gyülekezet anyagi ügyeihez tartozik, hogy 1896-ban eladták az Úri utcai házat, de megvették a Fortuna u. 25. épületet 6800 Ft-ért (akkor még iskolai célra szánva). Így bővült a budavári „Insula Lutherana” kiterjedése.

A gyülekezet anyagi erejét tovább erősítették a tagok és jötevők adományai és pénzhagyatéka. 1899-ben hunyt el Sztéhlo András, a gyülekezet volt lelkésze, emlékére családja alapítványt tett. Az adományozók közt találjuk 1903-ban Krückenberg János presbiter özvegyét, 1904-ben gróf Edelsheim-Gyulai Lipót, 1906-ban Tomasek Emmát és Ilonát, 1910-ben Kaufmann Kamillt, többször is Csáky Adolfot, 1915-ben özv. Mauksch Jánosné Kéler Teréziát.

A gyülekezet ismertebb családjai lelkészi, polgári és nemes származásúak voltak (sokan a Felvidékről, a Szepességéről érkeztek): a Sztéhlo-család, Andaházy, Gärtner, Mechwart, Podmaniczky, Kéler, Scholtz, Krompecher, Lányi, Sárkány, Schulek, Zsigmondy. A hajdani német jellegű gyülekezet a 19. század utolsó évtizedeiben magyarosodásnak indult: az 1870-es évek végétől a presbiteri jegyzőkönyvet magyarul kezdték vezetni (bár akkor még egyes presbiterek tiltakoztak, hogy azt ők nem értik). A német nyelv azonban nem ment ki a használatból: még 1936-ban is az évi 60 magyar istentiszteletre 30 német jutott! (az 1945 utáni németnyelvű szolgálatnak volt tehát mire alapozni).

Az első világháború folyamán aztán nehezebb idők jöttek – anyagilag is – a gyülekezetre. A háború idejére esett Scholtz Gusztáv püspök lelkészavatásának 50. évfordulója. 1916. máj. 20-án, a templomi ünnepségen megjelentek és felszólaltak az evangélikus és a református egyház neves személyei. A püspök-lelkész felesége, Sztéhlo Arabella 1915 végén hunyt el, maga Scholtz Gusztáv, a szolgálatban megfáradva, 1918. január 12-én nyugalomba vonult (1925-ben hunyt el). Egy hosszú lelkészi pálya és egyben egy korszak ért véget a gyülekezet életében.

Czenthe Miklós

Szorgos árnyak Isten háza táján

Mostanában a vasárnapi reggel csendjében két szorgos árny jelenik meg a templom előterének homályában, hogy kinyissák az oldalajtót, majd a főkaput, felkapcsolják a fényeket, beindítsák a fűtést, szóval, hogy elvégezzék a vasárnapi istentisztelet előkészítését.

A 9 órai istentiszteletünk legtöbbször önkéntes felelősei *Miklóshalmi Péter* volt jegyzőnk és *Simon Ágnes* tanárnő, akik a perselypénz összeszedésében és megszámlolásában is régóta nagy segítséget jelentenek gyülekezetünkben.

A 11 órai istentisztelet előtt újabb aktív gyülekezeti tagok suhannak templomból az irodába, irodából a templomba, akár többször is, hogy segítsenek a következő alkalom előkészítésében. Önkéntes munkájuk sokak szeme előtt láthatatlan, de mégis nélkülözhetetlen az istentiszteleteink jó rendjéhez.

Sajnos január eleje óta nincs egyházi a gyülekezetünkben. Hogy ez mennyire látszik meg, nem tudom, de bizonyára vannak erre utaló jeleink. Nem könnyű munka az egyháziaké, régebbi szóval: a templomszolgáké. Nehéz pótolni, bár próbálkozunk vele.

Nagyon sokféle feladat van, ami a templomunk istentiszteletre, koncertekre, esküvőkre, és a gyülekezet helyiségeinek különböző alkalmaira való előkészítését, az alkalmak biztosítását, majd a helyiségek rendbetételét jelentik. Ezt most önkéntes részmunkákra jelentkező testvéreink látják el. Amúgy nagyon lelkesen és kedvesen, hála és köszönet érte!

Zárak, kulcsok, partvisok, felmosók, seprűk, porrongyok, villany-és fűtéskapcsolók, ablakok, ajtók, ol-tárterítők, virágvázá, gyertyák, kancsók, úrvacsorai edények, törölkendők, ostyák, palackok, énekszám-táblák, poharak, adománygyűjtő zsákocskák, szórólapok, iratterjesztési könyvek, énekeskönyvek, padszönyegek mind arra várnak, hogy valaki használatba vegye, vagy odébb vigye, felrakja, kirakja, elrendezze őket. Egy pár kéznek hányszor kell kivenni, és odavinni, egy pár lábnak, hányszor kell fordulnia? Több pár kéznek és lábnak is van itt munkája bőven! És ezek még csak a vasárnapi istentiszteletek! Hol van a többi hétközi alkalom?

Most egy komoly szerződést kell – akár csak gondolatban is kötnünk – minden nálunk megforduló rétegalkalom vagy kiscsoport résztvevőjével, és közösségével. Mégpedig azt, hogy úgy használjuk a termetket és mellékhelyiségeket, hogy azt az alkalom után rendbe tesszük, visszarendezzük, kitakarítjuk, ha kell, hogy nem hagyunk lábnyomokat a parkettán, sütis tányért az asztalon, énekeskönyvet a székeken, felkapcsolt villanyt a WC-ben. Kérjük szépen tehát a gyülekezet nevében, hogy minden közösség hagyjon olyan rendet maga után, hogy NE kelljen a következő oda érkező csapatnak rendrakással kezdenie a maga

foglalkozását! Figyeljünk oda együtt a helyiségeink jó rendjére, alkalmas előkészítésére, rendben tartására és ha tudunk segítsük, támogassuk és gyarapítsuk a lelkes önkéntesek taborát! Isten örömmel néz le ránk, ha testvéri lélekkel együtt-működünk, ha megbecsüljük egymás munkáját, és megtiszteljük azokat az alkalmakat, ahol testvéreink lélekben és közösségi életményben is gazdagodnak. Ha valaki szívesen segítene valamilyen részfeladatban, már egy bizonyos rendszerességgel is, az jelezheti a *budavar@lutheran.hu* e-mail címen, személyesen *Bakó Zsuzsanna* irodavezető felé, vagy akár lelkészeknél is. Köszönjük!

Péter Zoltán

Balatoni csendeshétvége

„Íme újjáteremtek mindent!” (Jel 21, 5)

A megújulás szüksége és lehetősége közösségeinkben

Másfél éve vagyok a Budavári Evangélikus gyülekezet tagja és a mostani volt a második balatonszársoi csendeshétvégém. A tavalyi után nem is volt kérdéses a részvételem. Szerintem ez a hétvége olyan, mint egy falat kenyér. A vacsora után *Péterné Mestery Rita* vezetésével ismerkedtünk egymással, majd áhítat és ének következett.

A szombatunk elég mozgalmasra sikerült. A reggeli áhítat után *dr. Sári Eszter* kriminológus, kelenföldi lelkész és *dr. Vass Péter*, büntető bíró tartott elgondolkodtató előadást a fiatalok bűnelkövetéséről, és a bűnmegelőzés lehetőségeiről. A *Szabó B. András* által moderált alkalmon sok kérdés felmerült, s élénk vita bontakozott ki.

Délután ellátogattunk Kötcsére, az Evangélikus Községi- és Alkotóházba. Ha valaki azt mondja nekem aznap reggel, hogy táncolni fogok, biztos jót nevetek. *Végh Szabolcs* és *Várszegi Csanád* zenéjére *Várszegi Balázs* olyan lelkesítő gyorstalpalót tartott, hogy minden korosztály vidáman ropta a táncot. Nagyon jó hangulat kerekedett. Mikor kellemesen elfáradtunk *Fülöp Krisztina* bevezetett minket a szövéis rejtelmeibe, majd Bálint nap apropóján egy kis kézműveskedésre is maradt idő Krisztinával és *Horváthné Pintér Orsival*. Csodaszép szívek és ajtódíszek készültek veszőből, zöld ágból, krepp papírból.

A *Cserhátiné Szabó Izabella* által tartott esti áhítat után egy – kissé hangosra sikeredett – kvízzjátékban vehettünk részt. A *Lukács András* által összeállított zenei anyag is a Valentin napot idézte.

Vasárnap *Péter Zoltán* úrvacsorás istentiszteletet tette teljessé a hétvégét. Nagyon jó ez az alkalom arra, hogy az ember kiszakadjon a mindennapokból, helyre tegye a fontossági sorrendet, és erre keresve se lehet jobb helyet találni, mint Szárszó, ahol most is rengeteg olyan dolog történt, amiért hálás lehetek.

Tóth Éva Csilla

Kisgyerekes családok farsangja

2026. február 7-én a kisgyerekes családok farsangja töltötte el örömmel és zenével a kápolnát és a gyülekezeti termet. Az influenzaszegzon csúcsa is ekkorra volt tehető, így törzstagnak mondható családok is hiányoztak, mégis szép számmal gyűltünk össze.

Péterné Mestery Rita szervezőkészsége és proaktivitása megadta az alaphangulatot, az ifjúsági gyülekezeti tagok bevonása a közösségi eseményekbe minden alkalommal emeli a színvonalat és lehetővé teszi a nagy találkozások szervezését.

Az alkalom kezdetén *Szabó B. András* lelkész tartott képekkel illusztrált áhítatot, amelyet a gyerekek és felnőttek egyaránt magukra vonatkozóan megérthettek és elgondolkodhattak rajta. Más bőrébe bújhatunk farsangkor, és másra vágyakozhatunk, de Jézus mindvégig bennünk lakik.

A jelmezek bemutatása nem tradicionális módon történt: a családok négy csoportba szerveződtek, és elő kellett adniuk egy-egy olyan mini színdarabot, ahol minden karakter szerepet kapott. Ez azért jelentős fejkavarásra készítette a csoportokban ülő szülőket, főleg, amikor a négy közül az egyik csapatban az alábbi karaktereket volt szükséges összehozni egy történetbe: két flamenco táncosnő, egy légyölő galóca, egy rendőr, egy indiánlány.

A megoldás az lett, hogy a két táncosnő az erdőben sétálgatva rátalál a gombára, és egyikük fogyaszt belőle. Rosszul lesz a mérge hatására, mire a másik táncosnő segítségért siet, így találkozik a rendőrrel. A rendőr magától nem tudja a megoldást, azonban eszébe jut, hogy az indiánlány már látott ilyen esetet, és elsiet érte, hogy a helyszínre hívja. Az indiánlány a helyszínen ellenméreg birtokában újraéleszti a táncosnőt, és hatalmas lesz az öröm! A darab előadása vége felé ehhez a csapathoz csatlakozott még Villám McQueen és szerelői, akiket bár örömmel és hittestvéri szeretettel fogadott a csapat, de nem bánta, hogy nem kellett a történetbe integrálni.

Néhány szülő is jelmezbe öltözve érkezett, ami egy időre elbizonytalanította a nem beöltözött szülőket, de gyorsan megnyugtattak mindenkit, hogy a szülőknek nem volt kötelező a beöltözés. Ellenben humorérzékről és a szülők hatékony időbeosztási képességéről tett tanúbizonyságot, ha mégis beöltözve érkeztek, főleg, ha a gyerekükkel összeillő jelmezt választottak maguknak.

A második játékban a csapatok egy-egy újszövetségi puzzle-t kaptak, amin egy bibliai történet volt látható. A történetet hang nélkül kellett eljátszani, ezúttal a felnőttek részvételével. Az éppen játszó csapatok meglehetősen élvezték a saját előadásukat, de a színészi képességek hiányából fakadóan a többi szemlélődő csapat jóindulattal átítatott tanácsalansággal szemlélte az eseményeket. Az éppen játszó

csapat tagjai olykor meg-megálltak, és röpke pillanást vetettek a közönségre, hogy vajon felcsillan-e valakinek a szeme. Amikor azt látták, hogy ebből nemigen találják ki, attól még teljesen ugyanazt játszották tovább, csak szélesebb gesztusokkal, hátha úgy szuggesztívebb lesz. De szerencsére, a szervezők olyan ismert történeteket választottak, hogy végül mind a négy csapat rejtélyét sikerült megoldani.

Egy kis pihenő után *Lázár Anikó* hitoktató tartott énekoktatást, kivetített dalszövegekkel, és zenés kísérettel.

Ezután következett az est fénypontja: a zenei előadás *Elek Norbi* és családja révén. Norbi zongoratudása harmóniát és profizmust varázsolt a szólamot játszó fuvola, oboa és gitár alá. A fantasztikusan játszó szólisták azt érezhették, hogy a tenger hullámain lovagolnak, mégis ők diktálják a hullámok ritmusát. Így nehéz hibázni! A zenész család tagjai ezután hangszert cseréltek, és az addig fuvolázó *Leon* a basszusgitárhoz ült le (hogy tud valaki több hangszeren is profin játszani?!). Előkerültek a dobok, amik különös ritmust adtak az új dallamoknak, amiket a közönség még nem is mert.

Az alsagsori gyülekezeti terem is megtelt közben az édesanyák által hozott süteményekkel és italokkal, melyekre a gyerekek szinte azonnal lecsaptak. Kicsit jár mindenkinek a pihenés. Jó hangulatú beszélgetés alakult ki a szülők között is, de eddigre a gyerekek már elhagyták a termet, és teli szájjal szaladtak fel a kezdődő táncházra. Az útjukat morzsák jelezték.

A szülők egy része csatlakozott a kápolnában rendezett táncházhoz, amit igazgató lelkészünk vezényelt, és nagyon jó zenékre lehetett egy nagy körben állva táncolni. Ekkor köszöntöttük az éppen aznap kilencedik évét betöltő *Holman Izabellát* egy születésnapjára. A táncos feladatokban helyet kapott a körbe-körbe járó két kalap is, amit a zene leállításakor az éppen kalapot tartó személy kellett, hogy egy magánszámlára felhasználjon.

A gyermekeket nehéz volt hazacsábítani, fáradt hisztivel nyugtázták, hogy szuper volt a farsang!

Holman Péter

Hírek

- Január 12-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetemen *Tanúságtétel népzene*vel c. beszélgetés keretében *Sebestyén Márta* Kossuth- és Liszt Ferenc-díjas népdalénekes volt a vendégünk.
- Január 16–18. között tartotta a *Schütz kórus* a szokásos évi kórustáborát Nagybörzsönyben. Vasárnap a helyi evangélikus templomban is szolgáltak.
- A január 18–25. közötti Ökumenikus Imahéten *Péter Zoltán* a Krisztinavárosi Havas Boldogasszony Plébániatemplomban, *Szabó B. András* a Tabáni Szt. Katalin Plébániatemplomban, a Budavári Evangélikus Templomban pedig *Sülle László* római katolikus plébános tartott istentiszteletet.
- Január 31-én *Fabiny Tamás* püspök, egyházkerületi püspöki tisztét ünnepélyesen letevő, nyugdíjas éveire áldást kérő istentisztelet keretében búcsúzott egyházvezetői szolgálatától és az egyházkerület gyülekezeteitől a budavári evangélikus templomban. Énekes szolgálatot a *Schütz Kórus* végzett, a szolgálatvezető *Szemerei János*, elnök-püspök volt.
- Február 7-én Gyülekezeti Gyermekefarsangot tartottunk a Kápolnában.
- Február 7-én az idei, nigériai asszonyok által összeállított Világimanap előkészítő konferenciáján a MEÖT székházában a *Budavári Gospel Kórus* afrikai zenei anyagból tartott bemutatót.
- Február 8-án köszönt el *Fabiny Tamás* kedves budavári gyülekezetétől, Budagyöngyén 9 órakor, a Bécsi kapu téren 11 órakor, a *Schütz Kórus* szolgálatával.
- Február 9-én a Budavári Evangélikus Szabadegyetem vendége volt *Tompa Andrea* író.
- Február 13–15. között tartottuk téli gyülekezeti csendes hétvégénket a balatonszárszói Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia Központban, összesen 35 testvérrel.

Események

Március 22. vasárnap

- 11.00** – *Johann Gyula* evangélikus lelkész és rézfűvós zenekara szolgál az istentiszteleten

Március 27. péntek

- 16.15** – Ökumenikus keresztút, gyülekező a Horváth-kertben az Alagút utcai buszmegállónál

Március 29. Virágvasárnap

Szószerkcserés istentiszteletek – GAS-vasárnap

- 9.00** – Budagyöngyén *Puskás Sára* budakeszi lelkész prédikál
- 11.00** – Budavárban *Puskás Sára* és a *Schütz Kórus* szolgál. (*Péter Zoltán* pedig Budakeszin)
A születésnaposok köszöntése is ekkor lesz, utána pedig gyülekezeti kávézás.

Április 2. Nagycsütörtök

- 18.00** – Úrvacsorás istentisztelet a lábmosás liturgiájával

Április 3. Nagypéntek

- 18.00** – Úrvacsorás istentisztelet Passió-olvasással

Április 5. Húsvét vasárnap

- 5.00** – A hajnali istentiszteleten a *Schütz Kórus* szolgál
- 11.00** – Az istentiszteleten a *Budavári Gospel Kórus* szolgál
- 18.00** – Orgonazenés áhítat

SZJA 1% felajánlás

A Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány (adószám: 18007545-1-41) ezúton is köszöni a korábbi években tett, a jövedelemadó után járó 1%-os felajánlásokat.

Ebben az évben is a gyülekezet gyermek- és ifjúsági programjait, a nyári és a nyárvégi napközis táborot szeretnénk támogatni, valamint a szociális és a diakóniai munkát és a Hírmondó megjelentetését.

A felajánlást 2026. május 20-ig lehet megtenni a személyi jövedelemadó bevallásakor. Akinél a kedvezményekkel csökkentett adó nulla forint, annak is érdemes kitöltenie a nyomtatványt, mert a Magyarországi Evangélikus Egyház (technikai szám: 0035) részére ekkor is jár a kiegészítő támogatás.

Köszönettel: az Alapítvány kuratóriuma

Lelkészi Hivatal – Gyülekezeti Iroda

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Gazdasági és gyülekezeti ügyvitel:

minden hétköznap: 9–13 óra között

Kövesy Emese – gazdasági vezető

Bakó Zsuzsanna – irodavezető

telefon: +36-1-356-9736

weblap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Lelkészek fogadóideje:

telefonon előre egyeztetett időpontban

Péter Zoltán – igazgató lelkész

+36-20-824-2881, zoltan.peter@lutheran.hu

Szabó B. András – parókus lelkész

+36-20-824-6397, szabo.b.andras@lutheran.hu

Szikra-Jeszencsák Lilla – beosztott lelkész

jelenleg GYED-en van

Szikra Benedek – beosztott lelkész

+36-20-224-0576, benedek.szikra@lutheran.hu

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató lapja

budavari.hirmondo@lutheran.hu

Olvasó-szerkesztő: Várad Adél

Tördelés: Hegyi András

Korrektor: Tábornszkyné Ruthner Judith

Grafika: Konczos Éva

Felelős kiadó: Péter Zoltán igazgató lelkész

Nyomdai munkák: Rózsadomb Contact Kft.

Jelen lapszámunk a Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítványa támogatásával valósult meg